

ТРИ ЦЕНТИ

В З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ

ЗА ГРАНИЦЕЮ З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“ в Нью-Йорку 4-0337. — Тел. У. Н. Соммерс в Нью-Йорку 4-1016. 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

АМЕРИКАНСЬКА ВИПРАВА БИРДА ДО ПІВДЕННОГО БІГУНА В ДОРОЗІ

Із двох пристаней виїхала в понеділок 2 грудня найбільша досі відома виправа до південного бігуна. Вона має назву „Антарктик Дівелопмент Проджект 1947“ і на чолі стоїть протиадмірал Річард Е. Бирд, який уже раз відбув подорож у ті сторони. Виправа має на цілі, даліше дослідити околицю південного бігуна і шукати там за різними мінералами, впершу чергу за такими, що з них можна дістати елемент уран для виробу атомової сили. Виправа складається з 13 кораблів, знадоблених всіма можливими інструментами, і харчами для учасників виправи. Частина кораблів виїхала з пристані Норфолк, у Вест-Вірджинії, а друга частина виїхала із пристані Сан-Дієго, в Каліфорнії. Обидві частини разом цілість, яка буде оперувати в трьох дивізіях. Командант Річард Бирд плыве на кораблі Мавіт Олімпіус з Норфолку. Надіється, що виправа прибуде з початком січня 1947 до місця призначення в околицях антарктики.

МІЛІОН БЕЗРОБІТНИХ ВНАСЛІДОК ВУГІЛЬНОГО СТРАЙКУ

Внаслідок вугільного страйку положення в промислі щораз погіршується і впродовж тижня буде відложено з праці яких мільон робітників. Суд над Джаном Луїсом, президентом майнерської юнії, потрапив набути шийний тижень, а згодом на завазяті серед більшої частини нема надії на їх швидкий поворот до праці. Уряд дав дозвіл власникам копалень накладати по 1—2 долари денно кари на вуглекопів за заненання праці, як це передбачено в контракті, однак, покищо не слідно зміни настроїв серед страйкарів. Незалежно від суду над Луїсом за погроз суду йдуть неурядові переговори між власниками копалень і Луїсом в справі налагодження страйку.

ДОМАГАННЯ РОБІТНИКІВ У СТАЛЕВІЙ ПРОМИСЛІ

Юнія Юнайтед Стіл Воркерс, якої президентом є Філіп Морей, піднісєть засадничі домагання для своїх 875,000 членів у переговорах, які розпочинаються у вівторок. Крім звичайного домагання підвищення платення, піднесена буде справа створення добродійного фонду, заплати за час втрачений на дорозі до роботи після того, як робітник знайдеться на підвірті підприємства; довгих вакацій і гарантії за платню на цілий рік. Ці умовини будуть піднесені в переговорах з підприємством Алюмінію Компані оф Америка — Алкоа.

„ЗИМОВА ПРИГРАВКА“ В СЕРЕДНІХ СТЕЙТАХ

В Канаді повіяло холодом у середні стейти до такої міри, що в околиці Нью-Йорку настав справжній мороз. У стейтах Нової Англії температура впала до п'яти ступнів нижче зера, а в сусідніх стейтах де-що менше. Хоч нема ще снігів, то холод дається добре відчуті тому, що вітри приносять признаки бурі. Бюро погоди обіцяє поворот до „нормальної температури“.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ БУДЖЕТ ОБИМЕ 37 БІЛІОНІВ

Федеральний бюджет на 1948 рік має обняти видатки на \$37,000,000,000, як це показується з планів предложених президенту Труманові. Хоч нема вигляду на велику знижку податків, то бюджет буде зрівноважений, бо у видатках призначено три біліони на сплату довгів. Прелімінар бюджету зладив директор бюджету Джеймс Е. Веб і його предложить президент Труман новому конгресові, коли він збереться на наради дня 3 січня 1947 р.

СІО ВЕДЕ ДАЛЬШЕ АКЦІЮ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ

За повідомленнями з Пітсбурга президент Конгресу Промислових Організацій Філіп Морей закликає виразно після конвенції цієї організації в Атланті Сіті, що не буде стриму у кампанії проти привилегій, яких зазнавали в робітничих юніях члени Комуністичної Партії. Кампанія не прибере розмірів „погоні за чарівницями“, однак нема причини втримувати комуністів на важних позиціях у різних юніях. Щоб відкрити і виявити на верх комуністичні машини, в юніях налагоджено вже відповідний апарат. Резолюція, в справі недопускання комуністів, прийнята на конвенції в Атланті Сіті, хоч стилізована дуже лагідно, розв'язує руки протикомуністичним групам, які досі не мали відваги зайняти явне становище проти комуністичних застій. — Спроба проти комуністичної групи переперти відповідну резолюцію в юнії електричних робітників на зібранні у Бріджпорт у неділю не вдалася, але значні сили зібобілізовано вже проти комуністичного уряду.

Новий президент Мексики обняв владу

Мігель Алеман Вальдес обняв владу президента Мексики у Палаті Мистецтва в неділю, 1. грудня, у приватності півтисячі людей. Мій ним були представники більше ніж 30 держав. У своїй інавгураційній промові новий президент поклав натиск на об'єднання держав Західної Півкулі і на політику „доброго сусіда“. — „Серед світового заколоту в теперішній годині Новий Світ мусить бути сторожем людської свободи“ — заявив президент. Із промови можна було зробити висновок, що новий президент звертається направо в політичних цілях. Із членів кабінету уступного президента Мануеля Авілі Камача переходить до кабінету Вальдеса лише міністер освіти сеньор Торес Бодет, який стане міністром закордонних відносин на місце дотеперішнього міністра д-ра Франсіско Кастіля Нахери.

ЗАКИДАЮТЬ ВЕЛИКУ НЕМОРАЛЬНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ОКУПАЦІЙНІ АРМІЇ

У сенатській слідній комісії у Вашингтоні зложено остаточно звіт із відносин, які запанували в американській окупаційній зоні в Німеччині. Головні закиди такі: лиха поведінка американської армії, головню нігрі; застрашує поширення полових недуг серед воїнів — 70% між чорними, а 30% між білими; яра змішка крові між білими й чорними; опір великого числа скитальців з Балтійських держав, з Польщі і з Югославії вертатися до земель опанованих Советами, а це збільшує видатки американського уряду; примандрування яких 150,000 жидів із Східної Європи до американської зони впродовж останніх вісім місяців на підставі згорі складеного плану. Звіт зладив радник комісії Джордж Мідер і він викликав великі терти між членами обох конгресових партій. Тому звіт не був оприлюднений урядом, а його тепер видобув на денне світло полк Роберт С. Ален і його розповсюднює пресова агенція Норт Амерікен Ньюспейпер Алайенс.

Українська Повстанська Армія в боротьбі

Асоційтед Прес переає з Варшави польські повідомлення про бої між польськими військами та Українською Повстанською Армією. В боях мали згинуті 300 українських повстанців. Польських втрат не подається. В іншому повідомленні тої самої агенції з Варшави говориться про посилені намагання польського міністерства публічної безпеки розправитися з повстанчим рухом. Внаслідок інтензивної військової акцією звертається більшу увагу на зв'язки повстанців з закордоном, головню з англійцями і американцями.

„ВЕЛИКОДУШНІСТЬ“ МАНУЛЬСЬКОГО

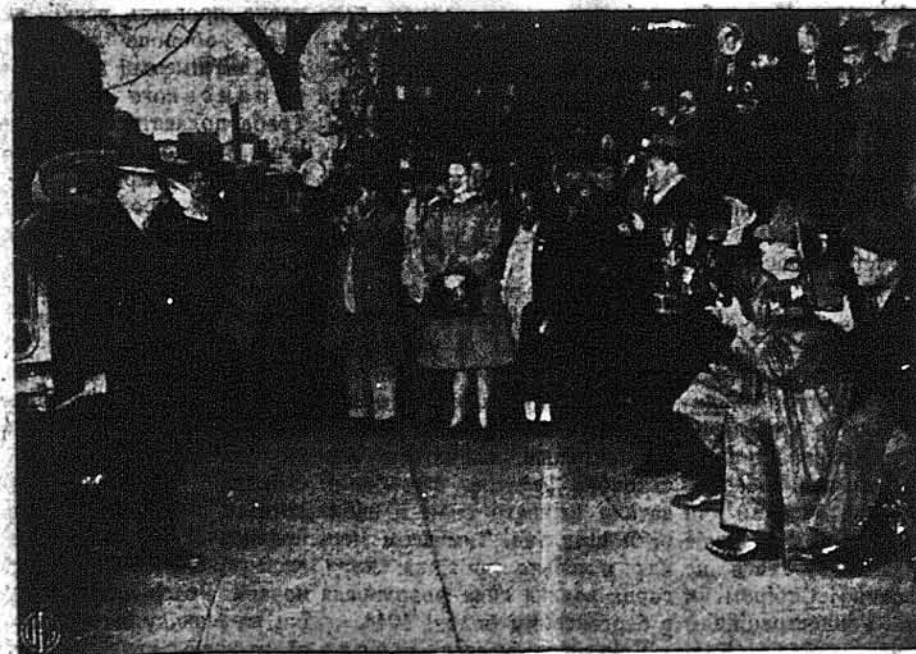
„Афера Стадника“, іменно жаждогідна пригода члена делегації Советської України до О.Д., який, не розуміючи англійської мови, не виконав домагання злодіїв в овочевому склепі, кулі він зайшов і був припавкою прострелений в ногу, закінчилася новою компромітацією „українського“ міністра закордонних справ Манульського. Після випадку Манульський та ціла советська преса зробили з цього значимого кримінального випадку велику „політичну аферу“, заявляючи, що на життя советського делегата в Нью-Йорку був виконаний „політичний замах“, та домагався від департаменту стейту окремого дохолодження. Вона було зроблене і секретар стейту Бірнс в окремому листі до Манульського та на підставі поліційних доказів ствердив, що „афера Стадника“ була справді звичайним кримінальним припадком, а не жодним політичним замахом. У відповідь на докази Бірнса і поліції Манульський показався „великодушним“ — пише іронічно американська преса — та заявив, що випадок не повинен перешкодити у важкій праці Загального Зібрання О.Д. В пресових коментарях стверджується тільки коротко безвідповідальність Манульського.

ЛИТОВСЬКИЙ „ФАШИСТ“ НА ДИПЛОМАТИЧНОМУ ПРИЙНЯТІ У ВАШІНГТОНІ

Московська „Правда“ гостро критикує американський департамент стейту за запрошення литовського посла Павліяса Задейкіса на прийняття, влаштоване згаданим департаментом для дипломатичного корпусу дня 28-го листопада. Спеціальний кореспондент „Правди“ з Нью-Йорку пише, що департамент стейту цим запрошенням виказав „підступні“ почування до „мертвих душ“. Він даліше ствердить, що департамент стейту, задержуючи представника „фашистського литовського уряду“ на своїй дипломатичній листі, затрив „змісл вської пропорції та приличності“. Кореспондент заперяє, що литовський „фашистський уряд“ вже давно перестав існувати.

ПОЛЯКИ АРЕШТУВАЛИ ВОЛОДИМИРА ФЕДАКА

Просвететська агенція ОНА в Нью-Йорку подає з Варшави вістку з польської преси, що спеціальний суд в Катовіцях приказав арештувати Володимира Федака, „відомого провідника українських націоналістів“. Арештовано його за те, що будучи членом Польської Робітничої Партії (ПНР), та вдаючи поляка він потрапив дістатися на посаду заступника голови Репатріаційної Комісії в Катовіцькому повіті і „надживав свого впливу в користь згаданої партії“. Агенція ствердить, що „поліція мала переконатися, що Федак є українець і що він свого часу був провідником українських націоналістів, які в часі війни були зорганізували військові формування так званих „Бульбівців“. Федак також брав в цім участь і навіть був їхнім військовим командиром. На допитах Федак мав багато дечого цікавого сказати і поліція тепер шукає за його спільниками“.

ЛУІС ІДЕ ДО СУДУ. — Джан Л. Луїс, голова Юнайтед Майн Воркерс, є нині „першою фігурою“ в Америці. Тож і не дивиди, що, як це бачимо на образку, стільки фотографів та репортерів ждало на нього, як він прибуде до суду, щоб відповісти за це, що повідомив майнерів, що контракт з урядом скінчений, що спричинило майнерський страйк.

ЩЕ ОДИН ПІДКОМІТЕТ В СПРАВІ БЕТА

„Слаба точка“ Об'єднаних Держав, іменно право „вета“ великих потуг в Раді Безпеки, була знова предметом 11-годинних нарад комітету Загального Зібрання Об'єднаних Держав до справ політики і безпеки дня 1-го грудня. Малі держави солідарно домагаються знесення того права, або щонайменше його основної ревізії. Советський Союз обстоює його рішучо в такій формі, як воно існує та заявляє, що він буде ним користуватися коли і як схоче, без огляду на те, чи це кому подобається, чи ні. Англія і З'лучені Держави намагаються довести до компромісу в цій справі. Конкретні компромісові пропозиції видвигнув британський представник, які зводяться до того, щоби великодержави перед застосуванням права вета порозумівалися між собою, щоби здержання від голосування не вважати за спротив і т. д. Більшістю 38 голосів проти 8, з Англією і Америкою в меншості, вирішено створити ще один підкомітет, який розглянув би щерез поодинокі резолюції в цій справі та знова предложив їх Загальному Зібранню.

ОБ'ЄДНАНІ ДЕРЖАВИ ВІДКИДАЮТЬ ГОСТИННІСТЬ НЬО ЙОРКУ

З Лейк Саксес повідомляють, що Організації Об'єднаних Держав в найближчих днях має дефінітивно відкинути пропозицію, щоби Флоринс Медов Парк в Нью-Йорку залишився її постійним осідком. Вибір тепер лежить між Філадельфією і Сан-Франсиско, звідкіля власне повернулася окрема комісія, яка цю справу студіювала. Кінцеві звітні повідомлення та остаточні пропозиції щодо постійного осідку О.Д. будуть виготовлені та піддані під голосування в половині цього тижня.

„ЧУЖІ СИЛИ“ ПРИЧИНОЮ НЕСПОКОІВ В ГРЕЦІЇ

Грецький прем'єр Тсальдаріс виїхав літаком з Атен до Нью-Йорку, щоби представити Загальному Зібранню Організації Об'єднаних Держав зажадання проти „чужих сил“, які піддержують комуністичні заворушення в північній Греції та не дозволяють урядові зайнятися відбудовою країни після війни. Перед відлетом з Атен прем'єр поінформуввав советського представника, що він з таким зажаданням до О.Д. вибирається.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ПРЕЗИДЕНТА ФРАНЦІЇ

Нововибрана французька Асамблея, в якій комуністи здобули більшість, має відбутися у вівторок своє засідання, на якому мав би бути вибраний новий президент країни, а в слід за тим створений теж новий уряд, що мав би формально зачати нову дебу в історії Франції, добу Четвертої Республіки. Тому, що соціалістичний конгрес відложив цю справу „до дальшого“, у Франції заповідається довша внутрішньо-політична криза, яка не залишиться без наслідків і у французькій закордонній політиці. В загальному вважається, що політичний зворот у Франції не є справою легкою.

ДАЛЬШІ ДВІ НІМЕЦЬКІ КРАЇНИ ПРИЙНЯЛИ ДЕМОКРАТИЧНУ КОНСТИТУЦІЮ

Після Баден-Віртемберга, демократичну конституцію прийняли дві дальші німецькі країни в американській окупаційній зоні, іменно провінції Гессе і Баварія. В однопалатному парламенті провінції Гессе більшість має соціально-демократична партія, а в Баварії християнсько-соціальна партія. В Гессе ухвалено теж програму соціалізації копалень, електричної сили та залізниць. Нові конституції були раніше апробовані американськими окупаційними властями.

МОНТГОМЕРІ В АТЕНАХ

Дня 1-го грудня прилетів до Атен в поворотній дорозі з Пелестини шеф генерального штабу британської імперіальної армії, фідл маршалл війнант Монтгомері. В столиці Греції він зуяиниться три дні та відбуде конференцію з командантом британських військ у цій країні. З Греції повідомляють про дальші бої з комуністичними партизанами на кордонах з Албанією, Югославією та Болгарією. Болгарське міністерство закордонних справ повідомило, що літаки „невідомої національності“ зі сторони Греції перелетіли понад болгарською територією.

І В ПОРТУГАЛІЇ ОПОЗИЦІЯ

З Лісбони повідомляють, що дня 1-го грудня т. зв. Об'єднаний Демократичний Рух, на своєму першому легальному зібранні від листопада 1945, вступив з гострою атакою проти режиму прем'єра Олівейра Салазара. Зібрання, в якому взяло участь 3,000 осіб, прийняло резолюції, якими домагається політичних реформ та розпуснення теперішньої і вибору нової Національної Асамблеї. Провідником зібрання був ген. Оортон Матас, бувший міністер війни.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	Один рік	\$7.00
На пів року	\$3.75	Шість місяців	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Три місяці	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	Один рік	\$10.00
На пів року	\$5.25	Шість місяців	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Три місяці	\$2.75
Ч. що з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	Один рік	\$2.50
На пів року	\$1.50	Шість місяців	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВЕЛИКА СИЛА—ЗАГРОЗОЮ

Теперішній майнерський страйк заставив американців вдумуватись глибше в цілий ряд важких, суспільних проблем. Це є добре, хоч тим не хочемо казати, щоб не застановлялись тут і давніше над різними, нашими, суспільними недомаганнями. Так, застановлялись, одиниці чи групи, але загал не дуже тим турбувався, хоч живемо в такому краю, де загал остаточно рішає, чи повинен рішати, а тим самим повинен бути добре ознайомлений з проблемами, які вирішує шляхом референдумів, чи через представників, вибраних ним до стейтових законодавчих тіл, чи до конгресу в Вашингтоні. Одним з найважливіших питань, яке тепер видивається у зв'язку з майнерським страйком, є це, чи можна давати в руки одної людини — в цьому випадку в руки Джана Луїса, голови майнерської юнії — таку велику силу, якою він міг би заважувати на цілому житті краю.

Подібне питання видивалися мною недавно навіть у зв'язку з особою президента держави, точніше з особою бувшого президента Френкліна Д. Рузвельта, якому зачали закидувати диктаторство з цього часу, як він відступив від американської традиції й став президентом за третім і четвертим наворотом. Однак це були воєнні часи і більшість гляділа на цю справу як на щось таке, що є воєнною konieczністю, тимчасовою, що Рузвельт доміг диктатури поза Америку, а в самому краю притискав капіталістичних верховодів.

Американський нарід, як бачимо, має здоровий інстинкт, коли іде про охорону його свобод. Він природно відчуває, звідки іде небезпека. Крім цього мав він за останні десятиліття аж надто багато доказів, як з малих початків повстає вкінці диктаторське лихо з трагедією для країн, де воно повстало, як і для цілого людства.

Тим треба пояснити тепер гострі виступи проти Джана Л. Луїса збоку тих, що є серцем і душею з робітничим, юнійним рухом і далі обороняють право робітника на страйк, коли ще не знайдені кращі методи полагоди непорозуміння, які заходять між робітниками і працевластцями. Що за вічний хаос був би в краю, коли б так було більше бундючних Луїсів! Влада в руках такої одної особи чи малої групи, могла б за короткий час спаралізувати ціле господарське життя такого великого краю як Злучені Держави. Чи не була б це загроза — для усіх, для цілого краю? Це є те, на що в нинішніх часах треба нам звертати пильну увагу, якщо не хочемо стати жертвами кривавих диктатур і тоталітаризмів. Це є теж головна причина, що Луїс мусить тепер престіжно програти, базогляду на те, як закінчиться майнерський страйк, а віримо, що повинен закінчитись скоро в такий спосіб, щоб майнери не потерпіли, а тільки здобули те, що їм слушно належить.

Майни як варстат праці

З нагоди майнерського страйку появилися голоси остероги: вугільні копальні стануть не виплатні, а ще найважливіше, їх правильна експлуатація є несленна, і тому підприємства будуть шукати іншого засобу на тепло. Для прикладу наведено таке: ньюйорські готелі переминою систему опалювання з вугілля на нафту, а те саме роблять і власники домів, залізничні вводи машини Дізеля для тягнення потягів, багато фабрик приносять свої будинки так, щоб могли огрівати їх природним газом; науковці безупинно працюють над різними відкриттями, щоб зробити промисла незалежним від видобування вугілля.

А що зробити з майнами?

Алабама Павер Компані, що має свою копальню вугілля в Горгас, у стейті Алабама, має уже на це раду. Цю копальню, каже вона, замкнуть герметично згори, впровадять у неї лише тільки повітря змішаного з киснем, який буде треба, описує запалати що мішалку і вугілля пічне пражитися літами так, як огрівается вугілля в газових підприємствах по містках, переминою його на газ. Отже цілу вугільну майну переминою на газівну, з якої при допомозі помп і рур розповалить газ просто до домів і фабрик.

Минулими літами появлялися новинки про різні нові винаходи, які мали викинути тисячі робітників з праці, але досі не чути було ще такої можливості, щоб одним махом можна було позбавити мільйон робітників праці в якійсь одній околиці, як от у випадку замкнення майн в майнерській околиці і то не хвилює, а раз на все.

Суспільні дії раз-у-раз звертають увагу, що поступ у науці, а головне при нових відкриттях і винаходах, іде швидше, ніж поступ у діяльності суспільній. Наслідок цього такий, що багато людей стане непотрібними, бо не зможуть дістати праці, а ні суспільність як цілість, ні уряд, не знають, що з такими людьми робити. Типовим прикладом такої безрадності були передвоєнні часи кризи, коли треба було творити аж таку державну установу, як звівна WPA. — Ворк Прогрес Адміністрейшен, яка майже штучно давала працю безробітним, щоб лише люди не сиділи безчинно і не деморалізувалися. По даний час философи не раз твердять, що державні уряди викликували в минулому навіть війну, щоб лише відвернути увагу населення від нестачі в краю і впопити в потоках крові загрозливий стан.

Робітничі організації кинули гасло „шанування роботи“, щоб дати спомогу як найбільшому числу робітників

мати заняття. Тому вкорочується години праці, а перед війною навіть потворено зміни („шифти“) в фабриках, щоб два-три дні працював один робітник, а два-три дні другий, щоб так якось дати прожиток для людини. Нема сумніву, що багато винаходів нарочно затаєно, щоб не викидати робітників з праці, бо що то стається з людьми, які не мають де подітися, не мають грошей і нема для них місця розривки?

Тепер приходить ще мова про цілковите замкнення вугільних майн. Коли майнер так слухає, то почуває себе цілком безрадним. Тому і не диво, що сплю здається на юнійних провідників, які йому заперяють високу платню, короткий тиждень праці, різні уліпшення і улекшення. Хто хоч поверховно обізнаний з майнерським життям, такий знає, що це справді чорна — найчорніша — праця, без сонішого світла, без чистого повітря, далеко під землею. Однак фактом є, що сотки тисяч родин живе з праці в майнах і має нагоду поступенно поліпшити своє життя. А що стається, як справді перестануть майни заповнювати майнерів, а переминою на природні газівні?

Майнери є більше привязані до свого життя, ніж інші фабричні робітники до свого. Майнерська околиця це звичайно лісиста й фермерська околиця. Там будуть робітничі домів, а майнери докуплюють собі кусники поля на плекання городниці. Часто буває комбінація майнерсько-фермерська, бо родина господарів на полі вчасі, коли майнер працює під землею. Допустимо, що приїде залишення до-теперішнього способу експлуатації майн. Де тоді подіються ці десятки й сотки тисяч зарібників, коли не стане для них варстат праці? Хто то все те виконає? Де взяти грошей? Як переминою старшого робітника-майнера на іншого робітника-фахівця?

Советський уряд може перекидати людей мільонами, але американська демократія цього не знає. У нас не легковажують людського життя так, як у Советах, бо життя — це найдорожча цінність.

Отже, чи не варта б призадуматися над збереженням майн як варстат праці і лише з поступом часу залишати їх ступеневі, без непотрібних суспільних потрясень?

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Микола Чубатий.

Межі нової Польщі

Відбудована по гітлерівському наїзді Польща зі заозулиним ячком з Москви, з комуністичним урядом, нині надіє державою без кордонів у міжнародному розумінні. Східні кордони Польщі витичив Сталін здовж поправленої, так званої лінії Курзона. Ця поправка відбулася і від сторони України і від сторони Білорусі в некористь цих двох країн. Вона потягнена не по етнічній лінії українського та білоруського народів, але дещо на схід. В Галичині ця межа йде кількома милями на схід від традиційної польсько-української межі на Сян, на Волині біжить рікою Бугом. На захід від тої лінії, зокрема в Галичині, лишилися поважні смуги української території, на якій українці ще 1944 року жили в подавляючій більшості. Москва йшла тут на руку Польщі, щоб заткати рота шовіністичним крикунам, що на весь світ голосили про кривду для Польщі через втрату Львова та Бориславської нафти.

Щедрість Сталіна для Польщі мала також на цілі виробити для комуністичних ставленників в Варшаві перед польським народом добре ім'я оборонців інтересів Польщі. Усталений в той спосіб кордон поміж Польщею та Советським Союзом має дотепер тільки апробату комуністичного уряду Польщі та Советів, натомість він не є східним кордоном Польщі в міжнародно-правовому розумінні, бо його не потвердила досі ще ніяка мирового конференція. Правда, на такий кордон Польщі та Советів погодився през. Рузвельт та прем'єр Чорчил на з'їзді в Ялті, однак і ці умови представників держав не мають правового значення перед світом, бо не ратифіковані парламентами відносних держав, ані Мировою Конференцією.

За той час на новоустановленій польсько-українській пограниччій відбулися такі глибокі зміни в розміщенні населення, що вже мало правдоподібно, щоб в майбутності польсько-українська межа була інша. Москва та червоні поляки перерили брутально так звану „вимину населення“, яка у відношенні до українського населення поза межами Советів була частиною українського населення в масове вигублення українців на захід від лінії установлені Сталіном.

Сталося це на виразне домагання Москви, яка є в смертельному страху, щоб якогось частину українців не лишилася поза межами Советів, щоб українське питання стало чисто внутрішнім питанням Советської Росії, яке вона може розв'язувати по своїй подобі.

Винищування українського населення на захід від теперішнього польсько-советсько-

го кордону відбулося під виглядом добровільної вимини поляків зі сходу та українців зі заходу. Однак небагато українців спішилося йти добровільно під червону владу Москви, тому варшавський червоний уряд став викидати українців на силу на схід, а опірних винищувати поголовно. Цього винищування доконували державні органи, а ще більше невідчальна шовіністична толпа, яка все легко давалася підбуктувати на такі насили.

Поляки не мали ким швидко заселити опущені українські села, бо всіх поляків зі сходу зпід Советів пхали на німецькі землі на захід, з метою залучити їх ще заки здійсниться мирова конференція, яка може ці німецькі землі Польщі признати або ні. Йшло отже про створення доконаних фактів на заході.

Східну Галичину, а зокрема Львів, більшовики в міру відпливу поляків стали наповняти москалями або змосковцями, азіятами, добувши про створення тут сильної російської меншини, яка цю українську землю зв'язувала б так сильно з Москвою, як східно-галицькі поляки зв'язували той край з Варшавою. Всеж таки це не міняє факту, що Сталіном начеркнена польсько-українська межа може остати вже на постійне межю Польщі та України, без огляду на це, чи то українцям та полякам подобається чи ні.

Цю дійсність скорше схлоні зрозуміти українці ніж поляки. Поміж поляками, з вимком безвільних манекінів червоних ставленників Москви, немає прямо політика, що мав би відвагу подивитися правді в вічі. В польській пресі постійно повторюються старі історичні спомини про „польський Львів“, про „польське Вільно“, „польське Лявова“, „польське Вильна“.

Навіть найприхильніші поляки, до яких на американським континенті слід зарахувати аргентинського редактора Іпогорського Ленкевича, не мають ще й нині відваги сказати, що на схід від нинішньої межі Польщі існує вже Україна. У своїй недавно виданій книжечці „Границі Польщі“, автор апробує „нові“ західні межі Польщі на Одрі та Нейсі, однак не вміє так само відважно сказати про східні межі Польщі, хоч бажав би широкого порозуміння з українцями. В великій федерації центрально-європейських та східно-європейських народів, як заборона проти Москвитини.

По Ятській Умові Польща за великі територіальні втрати на сході мала б дістати відшкодування на заході та півночі. На півночі Польща дістала більшу половину німецьких

Східних Прус, німецького територіального острова, колись країни Хрестоносців, себто лицарів німецького ордену. Невдавано була це вітчизна пруських конків, остой німецького милітаризму. Другу половину Прус зі столицю Кенігсбергом Москва прилучила до Советів.

В історичній перспективі, Польща дійсно багато зискала, бо так як для поляків Східна Галичина страчена раз на все, так само страчені раз на все для німців Східні Пруси, з яких німецьке населення вже нині вповні виселене на територію Німеччини.

З відзисканням більшості Східних Прус доступ Польщі до моря сильно поширився на схід від Висли здовж Балтійського моря. Він поширився також сильно на захід від Висли. Як далеко, годі ще нині сказати, бо західна границя Польщі нині стоїть все ще під знаком запиту. Згідно з обіцянками Москви, морська границя Польщі мала б бути потягнена аж до гирла ріки Одри. Американський секретар стейту Бірнс у своїй відомій штутгартській промові поставив таку польську границю під знак запиту. Всеж таки з тої війни Польща виїде з широким доступом до моря, що зробить з неї державу з можливостями широкої морської торгівлі.

Сталін визначив західну границю Польщі аж на ріці Одрі та Нейсі, себто таку, про яку не мріяв найсміливіший польський імперіаліст. Раз в історії Польщі 12-го століття Болеслав Кривоустий переходово опер границю Польщі на Одрі, а сто літ скорше так само на кільканадцять літ король Болеслав Хоробрий опер польську межу на ріці Нейсі.

Надодранські простори етнічно польськими ніколи не були, бо були це території окремого слов'янського племені надодранських слов'ян, винародованих зовсім німцями протягом 800 літ. Надодранські простори за часи Польщі це вже корінно німецькі землі, де не було й 5 відсотків поляків. Мільйони німців вже викинені поляками з тих просторів, а нові мільйони ще треба буде викинути, щоб ці простори зробили насамперед пустою, яку згодом Польща зможе заселити населенням зі сходу та середньої перенаселеної Польщі. Колесо історії повернулося 800 літ назад.

Се найбільше в історії відомий експеримент з переселеннями біля 10 мільйонів людей з оселі, на яких вони тілі предки жили вже сотки літ. Не диво проте, що Америка устами свого керівника закордонної політики висловилася за поправки кордону пропонуваного Советами. Москва позирно обстоює кордон комуністичної Польщі на Одрі та Нейсі. Чи буде Москва цього становища постійно боронити невідомо. Можна припускати, що напевно Совети пересунули б польсько-німецький кордон на давні межі, коли б в Німеччині прийшов до влади комуністичний уряд, бо й найкращий німецький комуніст ніколи не погодиться на відступлення Польщі території з біля 10 мільйонами німців, й ще й території етнічно чисто німецької.

Межі Польщі нині неусталені. Вони стали мячем політичної гри в руках великих держав, як зрештою й саме існування Польщі як самостійної держави. Нинішні дні є переконливим доказом одної правди, що географічне положення Польщі поміж Росією та Німеччиною є все непевне та постійно під знаком запиту, без огляду на це чи Росія та Німеччина разом чи поодинокі на висоті своїх успіхів чи на дні розбиття. Можливість для Польщі грати ролю великої держави як було в минулому раз навсе страчена.

В кожній українській хаті повинен знаходитись часопис „Свобода“.

Лев Ясінчук.

З УКРАЇНСЬКОЇ СКИТАЛЬЩИНИ**1. Спогад з кошмарних днів.**

Аж важко повірити, що час так швидко біжить, минає і здоганяє літа. Немов якийсь несамотий сон не існуєючій фантазії пересуваються поперед очі спогади з недавню минулого. Це вже повних шість довгих років з „даком“, коли то мене з родиною викликала польська військова патруля з північч, де ми сиділи захопані перед німецькими гарматними стрільнями, що проразливим свистом раз-у-раз влітали у Львів. Було це восьмого дня німецько-польської війни. В часі переводження ревізії зняли з нас машини до писання початок статті для „Свобо-

ди“), якої я не покінчив писати вночі 31. серпня 1939 р. А вже досвіта 1. вересня тогож року почалася війна. Почату статтю забрала польська поліція. Після довгої примусової перерви я забув, про що хотів писати. Але нічого: напишу іншу, щоб тільки дійшла. Написати вам про переживання за ті „буйні“ шість років, а хочби навіть і за останній час, на це було б замало одної обемистої книжки. Було б — шоправда — багато ці-

(*) Автор цих спогадів був доволеним кореспондентом „Свободи“ зі Львова і підписувався повним іменем, а хочби навіть і за останній час, на це було б замало одної обемистої книжки. Було б — шоправда — багато ці-

кавого, навіть сензаційно-небувалого. Але повчального небагато. Зате нашлось би багато переконуючого про непомилний інстинкт народу, який з підзорливостю гляді на всіх тих, що приходили на нашу землю, чи то визвольниками, чи прийателями.

Продовж шістьох років наша земля насичувалася ноторичними ступайками та злочинними зарозумілими, дурнями — з двох протилежних напрямків світу. Вияв їх культури ми достерігали тільки в грабунках, мордах, винищуванні одиниць, що в своїй замалій обережності поглядали, усміхом чи рухом викликали в наїзників підозріння. Закінчувалося це завжди однаково: Сибіром чи Казакстаном, концетраційним табором, чи розстрілом. Крашча одежа, чи вигнініше уладжене мешкання давали достаточну причину на те, щоб нічого заїхало тягарове авто й забрало нещасливця з рідною в

невідоме, чи спровадили його до казни на... мило. Тисячі — тисячі жертв повислих, прилюдно розстріляних і після смерті обезчещених урядовими плякатами, зловлених як собак на вулиці й — вивезених на невольничі роботи, в одних на Схід, у других на Захід.

Воєнне щастя німців почало від них відвертатися. Нарав вони доглянули й українців і давали творити українське військо. Без ніяких навіть обіцянок! І на це дехто шов, щоб, принайменше навчитися військового ремесла. Незабаром зачали вживати сили й заборони насильно. Тимчасом меркла німецька провідна зоря, горда воєнна сила розпівалася в безрезневному болоті 1944.

Схід пересувався шораз ближче на Захід. Нарід заволашувалися. Що робити? Залишати тут і відповісти головою за все, що діялося під обухом загрози?... Західні Аліанти на-

певно прорвуть усіякі „непроривні“ оборонні лінії і приймуть на німецькі землі! Доволі тиранського диктаторства! Треба подаватися туди, на зустріч Заходові, назустріч культурі — демократії!

І рушив народ, як перед нападом татарів. На возах зарпаних кінями, волами, коровами, з добром на малих ручних візках, а мішани — залізницею. Залишилися фізично неужі, залишилися селянське жіноцтво коло своїх садиб. Залишилася велика частина духовенства, що над цим сьогодні роблять дошкульні досвіди, позбавивши наперед правильної ерарії. І залишилася українська земля — зруйнована. Розсілися діти України на фізичну загубили — одні в краю, другі на чужині. Блимає на рідній землі декілька для демонстрації виплеканих слабких світільників, займаючи дочасу великі пости. Від часу до часу блисне серед

українського простору сильніша блискавка татарацького спротиву, огрітого теплою таємничістю рідного лісу. Та велика маса свідомої верстви коротає свій вік на чужині, серед злочинних ненавчених поглядів, серед неприємних вигуків тих, що ще й понині живуть добром і теплою кровю українського народу, кровю доброю не чорною. А в одних і других майоріє не поборна думка: все минеться! Розпадеться некороноване царство, забере українські землі народ по своїй волі й усі українські діти отрясуться з трійливого похмілья та підіймуть пісню воле!

(Дальше буде)

BUY YOUR
EXTRA SAVINGS
BONDS
NOW

Робітниці в першому році по війні

Що сталося з жінками робітницями в першому році миру? Влітку 1944 року, під час найбільшого виробництва на оборону, 19 мільйонів жінок працювало на військових заводах і фабриках — на шість мільйонів більше ніж в році 1940. Звичайно, найбільше зросло число робітниць в таких воєнних підприємствах, як виробі літаків, металів і машинерії, зброї та хемікалій. В той же час зменшилось число робітниць, зайнятих в хатній обслузі.

Але ще до закінчення війни число жінок робітниць у воєнному виробництві почало зменшуватися, а особливо це зменшення позначилось після Дня Перемоги. 3 червня по аресу 1945 року фабрики звільнили кожну четверту жінку робітницю. Фабрики літаків та пароплавно-будівельні заклади позвільнювали кожних три з чотирьох жінок. За той час жінки втратили свою працю у воєнних заводах більш швидким темпом ніж чоловіки. Це саме спостерічалось і в тих заводах, що не були безпосередньо з'язані з воєнним виробництвом.

Національна Ліга Жіночих Трейд-Юній, яка робила дослідження на основі статистичних офіційних даних про робітниць на праці за перший рік миру, не може точно вказати, що сталося з окремими групами робітниць, які залишили працю по обороні. Проте, на основі загальної статистики про зайняття в цілому, Ліга подає, що більшість з тих жінок повернувшись до свого хатнього господарства і не є більше на ринку праці.

Офіційні дані, що охоплюють період часу з серпня 1945 року до серпня 1946, свідчать, що число жінок, які працюють у цивільному виробництві, зменшилось більше як на два мільйони, що більше як три мільйони, не шукають іншої праці. (Ця неточність пояснюється збільшенням населення, а також тим, що чимало жінок дістали працю в інших, не воєнних заводах). Загальне число безробітних жінок збільшилось тільки на 60 тисяч.

За рік від квітня 1945 по квітень 1946 — за який можна було дістати найпізніші статистичні дані по окремих виробництвах — 236,000 жінок втратили працю в залізничних та сталевих фабриках; 166,000 по виробу електричної машинерії; 134,000 по виробу інших машин; 396,000 по виробу транспортних засобів (головно літаків та їх частин) і 116,000 в хемічних заводах. Проте і в цих виробництвах — що вважались доступними тільки чоловікам — в квітні 1946 року працювало жінок більше ніж їх було там до війни.

Крім того, зі звільненням

жінок у воєнних виробництвах, збільшувався попит за робітницями у таких заводах, що все переважно були жіночими, як в текстильних, одягових та по виробу шкіряних річей. Тим збільшились ряди жінок робітниць на яких 85,000 з весни 1945 по весну 1946 року. В квітні 1946 року в цих виробництвах працювало на 120,000 жінок більше, як до війни (квітень 1941 рік).

Жінки — так само як і чоловіки — залишивши працю у воєнних виробництвах, часто були примушені брати менш кваліфіковану і з меншою платою працю, ніж мали в часі війни. Крім того почалося знову обмеження з огляду на вік жінок — підприємці шукають на канцелярську працю, чи продавачками у skleпах, жінок до 30 років віком.

Це правда, що є велика потреба в професійних робітницях — доглядачки хорих, вчителі — але їхня праця вимагає спеціальної підготовки і тільки 10 відсотків всіх працюючих жінок знято в тих ділянках. Канцелярська праця, продавачки, а також домашня обслуга заемає доверх 60 відсотків працюючих жінок. Це є перед-воєнні дані, але припускають, що вони не дуже змінились.

Переглядаючи оголошення, Ліга підкреслює, що найбільший попит на робітниць є знову в тих виробництвах, що в минулому позначились низькою оплатою праці та незадовільними умовами праці. Хоч Ліга тишиться з того, що тепер більше жінок працює в таких виробництвах, де перед війною їх було дуже мало, проте зазначає, що більшість з цих жінок без сумніву мають меншу зарплату платню і менш кваліфіковану працю, ніж ті, які працювали в тих виробництвах в часі війни.

Ліга також каже, що тепер більше старих жінок шукає праці, ніж до війни. Одною з причин є те, що жінки у віці 35 років і більше тепер складають більшу частину населення. Підчас війни ці старші жінки пішли до праці і набули цінні фахи. Чимало з цієї групи жінок, від 35 до 50 років віком, є тепер на ринку праці. Тому, що вони не мають такої потреби залишатися в дома, як молодші жінки, вони уявляють з себе цінне джерело праці. В додаток до своїх звичайних завдань — поліпшити умовини праці для жінок та збільшити їх зарплату платню, Ліга старается знизити упередження працедавців до жінок робітниць поперх 30 років віком.

Тим часом, як подає Ліга, відомості з різних місцевостей вказують на те, що попит на робітниць продовжується. Найбільший попит є на канцелярську працю, продавачок, домашню обслугу, а також на робітниць в споживчих виробництвах, в електричних, текстильних, одягу і шкіри.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, ОГАІО.

3 Листопадового Свята на скитальцях.

В неділю, дня 10. листопада б. р., заходом Злучених Організацій при українській католицькій св. Ап. Петра і Павла в Клівленді, на церковній галі відбулось Листопадове Свято, щоб вшанувати пам'ять героїчних синів українського народу, що саме 28 літ тому життя своє зложили на вівтарі Батьківщини та проголосили к-р. Республіку в престолах Гроді Князя Льва.

На вступі церковний мішаний хор під вмілим проводом учителя п. Михайла Кнаппа відспівав американський гімн. Вступне слово виголосив о. декан Греско, парох Клівленду, що коротко і ядроно представив вагу Листопадових Днів для цілого українського народу, змалював історію української державності і як то аж по сьогоднішню хвилю героїчні сини української нації проливають свою кров, щоб знову воскресити до життя українську державу. Вкінці о. декан завізав присутніх з любов'ю до своїх нещасних братів зложити як мога найбільшу жертву на українських скитальцях в Європі.

В першій частині програми хор відспівав гарно декілька пісень, а опісля слідували прегарні декламації: молоденької дівчинки Катерини Жук про "Перший Листопад", хлопчина Павла Головачка "Повий буйний вітре" і панни Емілі Вуйцікої "За Україну", з яких остання заслуговує на особливу увагу, бо виголошена була вміло і прегарною українською мовою.

На початку другої частини програми о. Володимир Грабець, другий асистент о. дек. Греско, який три місяці тому прибув з Європи до Америки,

ляриїну працю, продавачок, домашню обслугу, а також на робітниць в споживчих виробництвах, в електричних, текстильних, одягу і шкіри.

Загальна Рада — ФЛС.

в довшій промові змалював цю мартирологію, якої зазнав український нарід у своїх змаганнях збудувати свою незалежну державу, воскресити її до новоо життя. Згадав бесідник про підпольну боротьбу українського народу проти польського окупанта та про ці страждання, які довелось зазнати українським політичним в'язням та іншим вчасі численних пацифікацій та в Березі Картузькій. Описав вкінці промовець гекатомбу жертв, що її спричинили большевики підчас першої інвазії Зах. України в рр. 1939—1941, та скільки то українського народу винищили німецькі нацист розстрілами, шибеницею, в концентраційних таборах та в таборах полонених. На кінець промовець апелював до українців в Америці до моральної підтримки боротьби українського народу з червоною окупацією та до вшанування скитальців в Європі.

Та правдивою окрасою Свята була поява на сцені п. Михайла Пукача, громадянина Америки, скитальця, що щойно в вересні прибув з Німеччини. Він своєю промовою зворушив до сліз присутніх гостей коли то оповів їм, як то його то большевики і німці засудили щось аж три рази на смерть, мучили його в нелюдський спосіб, заважаючи йому кільканадцять раз штиком так, що він по тім всім прямо не хоче собі вірити, що він ще живе. Бесідник зазначив, що йому є дуже прикро ізза цього, що ще по тім всім, що нашому народові заподіляли большевики, тут в Америці є такі, які пристають до большевиків, не хотять повірити в те страшне пекло червоне і ще нишуть до скитальців, що би вони повертали на "родину".

По тих промовах п. Д. Шмага, голова Злучених Організацій при укр. греко-католицькій св. Ап. Петра і Павла, вміло представив вагу Листопадового Свята і попросив присутних знагоди такого Свята зложити якнайбільшу жертву на скитальцях.

Безпосередньо по тім переведено збірку, яка дала 406 дол. Опісля слідували національні танки діточок під проводом панни Катерини Коваль, що багато потрудилася над тим, щоб ці танки випали якнайкраще, а якщо у тих маленьких танцюристів були якісь недомогання, що до сліз розвеселивали присутніх гостей, то причиною цього не було занедбання зі сторони провідниці, а радше брак слуху у декотрих наших найменших танцюристів. Опісля старші хлопці і дівчата під вмілим проводом п. Андрія Бойко ввели гарно декілька національних танків. На закінчення другої частини програми хор заспівав гарно декілька пісень закінчуючи це свято українським національним гімном "Ще не вмерла України".

Свято це переводив і вложив багатою труд в це, щоб воно випало якнайкраще, пан Володимир Гавриляк, секретар Злучених Організацій при укр. гр.-католицькій св. Ап. Петра і Павла. Цей молодий працівник на ниві церковно-громадській, уроженець цієї землі, цілою своєю душею віддався праці й надзвичайно ревно старается про якнайбільші збірки для скитальців, церкви та школи.

Назавгал Свято пройшло при переповненій церковній галі успішно і доказало, що українці міста Клівленду вміють пошанувати пам'ять героїв, що впади за кращу долю і волю України.

Жертводавцями на скитальцях були: Пані Купчичів \$10; по \$5: о. дек. Греско, Д. Шмага, В. і А. Гавриляки, Юрик, Бандура, Захута, Купчик, Страп, Цвирчак, Тарнавський, Колодій, С. Косик, Гудьо, Габрієльський, п-на Купчик; по \$4: Брикайло; по \$3: П. Ломич, Мукло, Павліана, Пацула; по \$2: П. Дубик, Ячишин, В. Ячишин, Яовський, Федорчак, А. Пацула, Пачковський, К. Лучко, Баділь, Галан, Шулева, Ширба, С. Савчин, Галан, Н. Павлюк, Крайло, О. Левчак, М. Будованець, І. Волянський, М. Годованська, Сподар, М. Лиский, о. Готра, о. Грабець, Савчак, Полевка, А. Коберська, В. Форемний, М. Мартиняк, М.

тву на скитальців. Безпосередньо по тім переведено збірку, яка дала 406 дол.

Опісля слідували національні танки діточок під проводом панни Катерини Коваль, що багато потрудилася над тим, щоб ці танки випали якнайкраще, а якщо у тих маленьких танцюристів були якісь недомогання, що до сліз розвеселивали присутніх гостей, то причиною цього не було занедбання зі сторони провідниці, а радше брак слуху у декотрих наших найменших танцюристів. Опісля старші хлопці і дівчата під вмілим проводом п. Андрія Бойко ввели гарно декілька національних танків. На закінчення другої частини програми хор заспівав гарно декілька пісень закінчуючи це свято українським національним гімном "Ще не вмерла України".

Свято це переводив і вложив багатою труд в це, щоб воно випало якнайкраще, пан Володимир Гавриляк, секретар Злучених Організацій при укр. гр.-католицькій св. Ап. Петра і Павла. Цей молодий працівник на ниві церковно-громадській, уроженець цієї землі, цілою своєю душею віддався праці й надзвичайно ревно старается про якнайбільші збірки для скитальців, церкви та школи.

Назавгал Свято пройшло при переповненій церковній галі успішно і доказало, що українці міста Клівленду вміють пошанувати пам'ять героїв, що впади за кращу долю і волю України.

Жертводавцями на скитальцях були: Пані Купчичів \$10; по \$5: о. дек. Греско, Д. Шмага, В. і А. Гавриляки, Юрик, Бандура, Захута, Купчик, Страп, Цвирчак, Тарнавський, Колодій, С. Косик, Гудьо, Габрієльський, п-на Купчик; по \$4: Брикайло; по \$3: П. Ломич, Мукло, Павліана, Пацула; по \$2: П. Дубик, Ячишин, В. Ячишин, Яовський, Федорчак, А. Пацула, Пачковський, К. Лучко, Баділь, Галан, Шулева, Ширба, С. Савчин, Галан, Н. Павлюк, Крайло, О. Левчак, М. Будованець, І. Волянський, М. Годованська, Сподар, М. Лиский, о. Готра, о. Грабець, Савчак, Полевка, А. Коберська, В. Форемний, М. Мартиняк, М.

Вербинський, Струк, Пярхан; Даруш, Довбуш, Мельник, Юрков \$1; І. Шулева, С. Палівода, П. Пацула, І. Галушак, Г. Соляр, Е. Сорочак, Олічкі, Н. Білецький, Н. Бурко, М. Галан, Р. Сорочак, Ю. Бедзик, М. Гоїк, М. Білецька, А. Байко, Р. Кулян, І. Войцицький, К. Іванчук, С. Гнот, Я. Цюбан, В. Гуменюк, А. Гуменюк, З. Гуменюк, Р. Кокоць, А. Михно, А. Іваночко, М. Кардамаш, К. Глузук, В. Сошеляницький, Т. Горачій, Недбалська, Лежан, Муха, Ільків, Якубик, Лялюк, Мураль, М. Цвирчак, С. Купчик, С. Руменик, П. Керик, Барильська, Купацька, Винницька, Капраль, Драган, М. Кнапп, Юха і Вербинська. Гість.

БІДУЮТЬ І РОСІЙСЬКІ ВЧЕНІ СКИТАЛЬЦІ.

Е. Кускова пише в ньюоркському Н. Р. Слово про потребу складати жертви на Літературний Фонд, призначений для російських письменників. Каже, що дивним дивом в часі війни легше було збирати жертви на цього роду допомоги ніж тепер. Каже, що в Європі не можна нігде знайти видавців на видання творів відомих російських учених. В Швейцарії як годяться друкувати, то жадають від авторів тисячі франків на видання. Давніше ці вчені, каже вона, не могли вижити з писання, бо кухар заробляв більше ніж письменник, але тепер стало куди гірше, тепер приходиться голодувати.

Як таке є в Європі з російськими вченими і письменниками, то що тоді діється з українськими? Це й повинно бути журбою американських українців.

ВІ МОЖЕТЕ ТЕПЕР ПОСИЛАТИ ФІЛІП МОРИС ЦИГАРЕТКИ

для рідні й приятелів в Європі

(з випитком Німеччини й Італії)
10 КАРТОНІВ \$11.29
5 КАРТОНІВ \$ 6.00
Підлягають місцевому Цілю.

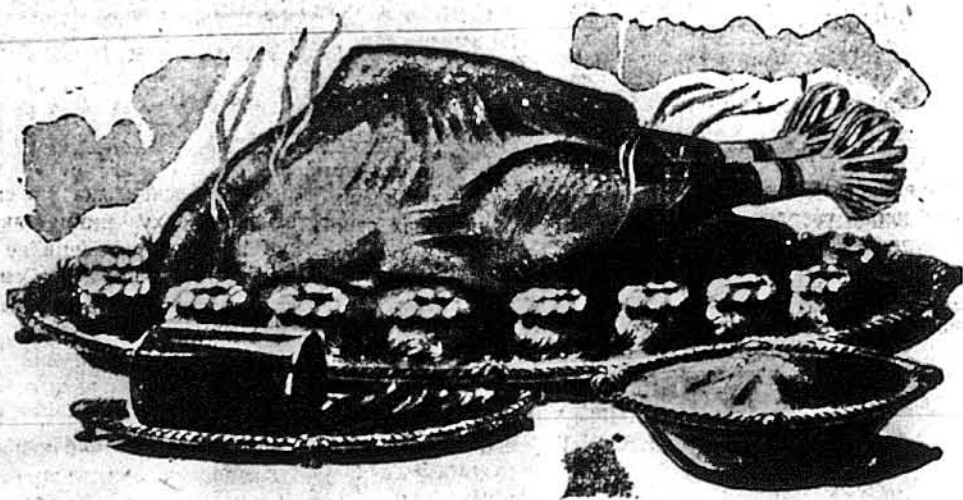
Ціни включають поштові значки, Висилку і Асекурацію. ШВИДКА ДОСТАВА ГАРАНТОВАНА

Посилайте чек, або моней ордер до Департаменту X

WIDE-WORLD DISTRIBUTORS
22 W. 48th ST., N. Y. 19
TEL. BR. 9-2879

Ви не можете мати мила, гум, залізок до прасування, вовняних виробів, бо в світі брак товщів і оліїв!

Отже всі звернім кожну кроплю злих товщів! Вони потрібні сьогодні, більше як коли небуло

Start your 1956 Thanksgiving this month!

Be thankful—that's what Thanksgiving is for!

Then be prudent.

Ask yourself how many things you can count on being thankful for—ten years from now.

Then buy an extra U. S. Savings Bond . . . and you'll have one answer!

Because every extra \$75 you put into Bonds this month will come back to you grown into \$100 during the Thanksgiving season of '56!

And you'll be just as happy to have that extra money in '56 as you would if somebody were handing you a nice fat fistful of extra dollar bills, right now.

So even if you are buying U. S. Savings Bonds regularly through the Payroll Savings Plan, take an extra step toward getting the things you'll want in years to come. Do it by getting an extra Bond this month!

BUY YOUR EXTRA BOND NOW!

ПАРТИТУРИ ДО ПРЕДСТАВЛЕНЬ

В Книгарні „Свободи“ можна ще дістати партитури до таких представлень:

- Партитура: НЕЩАСНЕ КОХАННЯ, драма в 5 діях — Манька — \$1.25
- Партитура: ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА, драма в 5 діях — 80
- Партитура: ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ, драма в 5 діях, М. Кропивницького — 1.00
- Партитура: КАТЕРИНА (Му. Мичка), драма в 4 діях, Ващенко-Писанецького — 80
- Партитура: ДУШОГУБКА, драма в 4 діях, Т. Трушевського — 60
- Партитура: ПАННА ШТУКАРКА, комедія в 3 діях, А. Ф. Володського — 80
- Партитура: ВИХРЕСТ, драма в 5 діях, Козич-Уманської — 80
- Партитура: ТАРАС БУЛЬБА, драма в 4 діях, Ващенко-Писанецького — 80
- Партитура: ЦИГАНКА КРАСАВИЦЯ, комедія в 3 діях, Григорія Г. Солодовника — 1.50
- Партитура: СВЯТАННЯ НА ВЕЧЕРНИЦЯХ, поведів в 1 дії, Стародуба — 80
- Партитура: ДОБРИ ДІТІ, образ з життя американських школярів, в 3 діях, Панька Клим — 1.25
- Партитура: ДУШОГУБИ, драма в 5 діях, І. Тогобочного — 80
- Партитура: ВИХОВАНЕЦЬ, комедія в 3 діях, Л. Янчука — 80
- Партитура: БЕЗТАЛАНТА, драма в 5 діях, К. Карого — 80
- Партитура: ДЯХИХА, комедія, в 4 діях, Сулими — 80
- Партитура: ПОШИЛИСЬ У ДУНІ, комедіо-опера в 3 діях — 1.25
- Партитура: МАТИ НАРМІЧКА, драма в 5 діях, І. Тогобочного — 80
- Партитура: ПО РЕВІЗІІ, етод в 1 дії, М. Кропивницького — 80

Замовлення враз з належитістю слати до:

“SVOBODA”

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

(З Канади треба платити тільки американською валютою)

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

- Петро Мерчук: У НІЧ СВЯТОГО МИКОЛАЯ. Сценічна картина в 1 дії, 11 осіб; двоє старших і 9 дітей. — 20 ц.
- Юра Шкрумеляк: ТРИ КНЯЗІ В ВИФЛЕЄМІ, Вертеп для хати і сцени. З додатком дитячого Вертепу „Бонд Пастуший“. 17 осіб. Ціна — 20 ц.
- Роман Леонтович: СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКА НІЧ. Сценічна картина в двох відсловах, 10 осіб. Ціна — 15 ц.
- ТРИ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ВИСТАВИ: 1) Богдан Заданинський: Св. Миколай межи школярами, в одній дії, 11 осіб і школярі та школярки. 2) Роман Леонтович: Свято-Миколаївська ніч, в двох діях, 10 осіб. 3) Петро Мерчук: Поміч Св. Миколая, в двох діях, 6 осіб. Ціна — 35 ц.
- ДИТЯЧІ СЦЕНІЧНІ КАРТИНИ НА СВ. МИКОЛАЯ
- Роман Леонтович: СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКА НІЧ. Сценічна картина в двох відсловах, 10 осіб, і Петро Мерчук: ПОМІЧ СВ. МИКОЛАЯ. Сценка на 2 дії, 6 осіб. Обі штуки за — 20 ц.
- А. Лотоцький: В НІЧ СВ. МИКОЛАЯ, 3 картини, 18 осіб — 25 ц.
- М. Шугаєвський: РІЗДВЯНА КАЗКА, дві картини, з партитуру — 20 ц.
- Я. Вільшенко: З КОЛЯДОЮ, Вертеп для школярів, 10 осіб і гурт — 15 ц.
- А. Поланський: ВЕЧІР СВ. МИКОЛАЯ, одна дії, 9 осіб — 15 ц.
- М. Курцеба: СВЯТА ГОСТИНА, дві відслова, 13 осіб — 20 ц.
- Окрема партитура — 40 ц.
- Р. Завалонич: НА ДВОРІ ЦАРЯ ГОРОХА. Драматизована казка-права в двох відсловах з прологом і епілогом, 20 осіб і гурт — 20 ц.

Замовлення з належитістю слати до:

“SVOBODA”

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Написав

Д-р А. Т. КІБЗЕЯ

В цій книжці автор описує в приступний спосіб всі недуги, їх прояви та лікування. Вона має 734 сторінок друку, оправлена в полотно, поділена на 22 розділи.

В цій книжці описані такі недуги: заразні, з фізичних недомогань, з упійючих средств, нирок, крові, серця, залоз, жил, костей; недуги жіночі, диточі, шкірні; недуги очей, ух, носа, зубів і недуги венеричні.

Прочитавши цю книжку, можна захоронити себе і родину від всяких недуг. Ціна тільки \$3.00. Замовляйте, пишучи на таку адресу:

“SVOBODA”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3 N. J.

ІМІГРАЦІЙНІ ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ

Питання: Я хотів би взяти до Злучених Держав мого племінника, який перебуває в таборі для скитальців в тій частині Німеччини, що є під американською окупацією. Я виробив афідевіт для нього, але не знаю кому вислати: чи йому самому, чи американському консулові?

Відповідь: Афідевіт вишліть кінце самому племінникові безпосередньо. Спочатку департамент державних справ зарядив так, щоб афідевіти для скитальців в американських окупаційних зонах Німеччини й Австрії вислати до того департаменту у Вашингтоні, а вже звідти їх пересилати до відповідного американського консула. Це було тоді, коли поштові зв'язки з Німеччиною й Австрією ще не були відновлені. Але тепер, коли налагоджено пошту з тими країнами, американські консули волюють, аби афідевіти вислати не їм, але безпосередньо тим особам, в чий користь вони видані. Не раз консула має труднощі шукаючи за особами, для яких видано афідевіти, з огляду на часті зміни адрес, а часом з огляду на зміну імені через одруження чи в який інший спосіб. Крім того американські консули так завалено тими афідевітами, що на їх впорядкування йде багато часу, який ліпше було би використати для самого видавання віз.

Питання: Мій син, який є американським громадянином по народженню, одружився за морем, коли служив там в американській армії. Там же народився його син. Чи має дитина мого сина американське громадянство? Мій син боїться, що ні, бо йому казали, що тільки ті діти вважаються американськими громадянами, батьки яких мали 21 чи більше років життя в часі народження дитини. Мій син ще не мав 20 років, коли його дитина народилася.

Відповідь: Конгрес недавно ухвалив закон, згідно з яким дитина має американське громадянство. До нового закону, для того аби передати американське громадянство дитині, родженій закордоном, батько — американський громадянин — мав жити в Злучених Державах десять років до народження дитини, з яких п'ять років після того, як йому було 16 років. З того бачите, що американський громадянин, який не мав 21 року життя, не міг передати громадянства своїй дитині, родженій закордоном. Конгрес тепер змінив це, але тільки для дітей тих американських громадян, які служили в американських збройних частинах за цієї Другої Світової Війни. Згідно з новим законом так само вимагається, аби батько-громадянин, який служив в цій війні, жив десять років в Злучених Державах до народження дитини, але п'ять з тих десяти років мають бути після того, як йому було дванадцять років, а не шістьнадцять, як то вимагав старий закон. З того бачите, що дитина вашого сина є американським громадянином.

Питання: Я хочу спровести до Злучених Держав жінку і дітей. Знаю, що з огляду на те, що я є американським громадянином, вони можуть прийти поза квотою, як не-квотні імігранти, для чого я мушу виповнити певні анкетації — форми 1-133. Я негайно візьмуся за ту справу, але мушу вняснити таку справу. Моя жінка була вдовою, коли я з нею одружився і мала доньку від першого чоловіка. Чи ця дівчина, який тепер є 20 років, може також прийти поза квотою?

Відповідь: На жаль мусимо сказати, що ні, вона може прийти сюди тільки як звичайна, квотна імігрантка. Американський громадянин може надати позаквотних привилегій для своїх власних дітей, які ще не мають 21 року життя і не є одружені, але іміграційні закони не дають тих привилегій для пасербиці чи адоптованої дитини.

Загальна Рада — ФЛІС.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишіть до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛІСТІ ДО:

4225. Дмитрук Йосифа від Дмитрук Дарії.
4226. Швед Павліни з Перемішля, Куртяк Андрія і Марії від Демкович Сильвестра.
4227. Губицька Іванни (Гадва) з Теревовлі, Массаро Юлії, Малицький Василя, Володимира і Степана від Губицька Ольги.
4228. Котюха Петра від Гардіні Гіна.
4229. Палюх Степана, Дми-

ТАКИХ СЦЕН ТЕПЕР ПОВНО! — "Форман" Ралф Келі з Спарта, Лінової, сидить собі на залізничних рейках і струже, щоб забити час. Вагони порожні й нема кому і чим їх наладувувати, бо це вугільна околиця. А майнери страйкують.

тра і Олексі з с. Борова Гора, Любачів, від Палюх Михайла.
4230. Гайва Петра і Ольги з с. Старе Місто, Підгайці, від Гайва Ольги.
4231. Борняк Марії, Теклі і Анни, Романський Стаха з с. Хатки, Підгайці, від Неніч Степанів.
4232. Вжесьньовський Івана і Марії з с. Потеліча, Рава Руска, від Матишак Василя.
4234. Каплун Мартина і Мирона, Ільків Івана з с. Дубівці від Білик Григорія.
4235. Пельх Яосифа, Тадея і Йосифи від Шиплоцький Степана.
4237. Балабан Анни (Столяр) від Климович-Коваль Евфроні з с. Покрівці, Стрий.
4238. Петях Миколая з села Лютовиська, Ліско, від Петях Петра.
4239. Мельничук Івана з Лопатина, Пура Франка від Квятковська Павліни.
4240. Вербицький Антона з Чорткова від Вербицький Евстахія і Володимира.

4241. Сопінка Марії від Войновська-Нижанківська Наталії зі Львова.
4242. Трошак Івана і Анни з Мункачова від Трошак Марії (Нізова) і Осипа.
4243. Матійчак Миколи з с. Серафимці, Городенка, від сина.
4244. а) Іваник Івана з села Гошовець, Ліско, від Фороський Михайла.
4244. б) До знайомих з села Старі Кути, Косів Гуц, від Кулешів Михайла.
4245. Яблінський Олександра Коцур Павла з с. Ступосьни, Сянік, від Яблінський Івана і Марії (Малишак).

4246. Андрушко Івана з села Колодуби, Рудки, від Андрушко Анна.
4247. Баран Еви і Михайла з с. Сміляники, Сянік, від Кадіяк Теклі.
4248. Кіндрат Миколая з с. Вільно, Березів, від Кіндрат Михайла.
4249. Красножона Семена, Мельник Андрія, Якимшин Йосифа, Серба Василя з села Плаугів, Золочів, від Мельник Петра.
4250. Пельхана Антона, Бардіс Марії з с. Букачівці, Рогатин, від Бардіс Йосифа.
4251. Янішевська Марії з Підкаміння, Броди, від Манорик Франка.
4253. Найда Миколи від Гадь-Заяць Ольги.
4254. Кравець Ярослава, Марії і Ольги, Гайдай Антона від Кравець Анни (Гайдай) зі Збаража.
4255. Войтович Петра, Миколи і Івана, Глиняк Дмитра і Миколи від Буздерево Михайла з Квасиниці.

4256. Глиновка Анастасії з с. Чесники, Рогатин, від Мандзій Михайла.
4257. Опрі Марії з Количинь від Багрії Степанії (Шкляр).

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.
В запитах просимо конкретно подати групу і число.

КОЛЯДИ
— на —
ЩЕДРІВКИ
— на —
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
— на —
БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком
пісень страстних, воскресних і інших пісень церковних.
Шлях 35 центів.
Замовлення wraz з належністю слати до:

"Svoboda"
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1492. Упавший с дерева.

1492 —

THEN THE TREACHEROUS CHIEF TURNED ON CAID. "NOW YOU DIE!" HE THUNDERED.

BUT TO TARZAN'S ASTONISHMENT THE BANDIT BOY LEAPED IN FRONT OF CAID.

Коли важкий диван придивив замотаного малпочовіка до землі...

...ватажок перевернув на нього канапу ітак його притолочив.

Опісля підступний ватажок звернувся до Кайда. "Тепер ти виріши!" — закивав.

Та на вдвоєвижу Тарзана хлопець зпоміж бандитів вскочив перед Кайда.

ЗБОРНІ ВІДПОВІДІ У. Н. СОЮЗУ

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Ан. Петра і Павла, які 338. рік збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. в Українській Гали на 2-й вулиці. Просимо всіх членів прийти, бо буде звіт секретаря і вибір уряду на 1947 рік. — За уряд: М. Коваль, предс.; М. Куц, секр.-кас.

ШКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від 379. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. в Українській Гали на 2-й вулиці. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

БРИСТОЛ, КОНН. — Тов. ім. Івана Франка, від 390. повідомляє своїх членів і членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. в Українській Гали на 2-й вулиці. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

ОЛЕН, Н. Р. — Тов. Запорозька Сім, від 383. повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. Просимо членів прийти на збори та вирішити свої клопотання. — За уряд: О. Каланік, предс.; І. Проніцький, кас.; І. Бугрин, секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Тов. Софія, від 213. повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в невідомо, 8. грудня, в год. 2. пополу. в Над. Домі, 165 Гортон Еве. Обов'язком є кожного члена явитися на ці збори та вислухати річного звіту своїх урядників і контролю; буде також вибір урядників на наступний рік. Старих довічників просимо вирішити свій дог. Не явившись на річні збори член підлягає карі згідно з ухвалою. Уряд надіється, що всі члени придуть на ці збори і принесуть до них кандидатур у члени. — За уряд: М. Качиниш, предс.; С. Стахура, кас.; М. Стахура, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОШУКУЙТЕ

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно; повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Нью Йорку.

ЛІДІЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУ**